

Hrvata. Tu vidimo na primjer da najčešće pojedinci iz donjih hrvatskih krajeva pokušavaju da prave izvjesne poteškoće radu hrvatskoga seljačkog pokreta.

Nema sumnje, da u ovakovom držanju, pored drugih činilaca, možemo da razaberemo i osobine plemenske psihe, koja je sklona individualizmu, inicijativi, isticanju, težnji za vodstvom, pokretljivosti, živoj djelatnosti i borbenosti. Plemensko je društvo naime izgrađeno na hierarhijskom načelu; vlast je usredotočena ne u kolektivu, nego u vrhovima, a posljedica je toga, da vlast postaje prvotna društvena vrijednost i stalni poticaj onima koji su udaljeni od vlasti, da joj se približe. Takovo društveno uređenje razvija lične ambicije i ličnu inicijativu i poradi toga je to društvo vrlo pokretno i aktivno, ali nekad bezobzirno i nehumano. U tome je to društvo slično građanskom društvu, koje se je većim dijelom kod nas i formiralo iz plemenskog elementa. Ali dok je građansko društvo poradi usporenosti u tempu razvitka postalo donekle ustaljeno, plemensko društvo nije ustaljeno, nego se nalazi u brzoj izmjeni društvenih slojeva i društvenih vrijednosti. Zbog toga ta sredina utječe na izgrađivanje nestaloženih ličnosti, koje su spremne da stvaraju brze odluke i da ih isto tako brzo mijenjaju. Konačno u takovoj se sredini često izgrađuju ličnosti kod kojih osjećajno prevladava nad racionalnim, pa iz tih razloga ta sredina u svojim težnjama i u svojoj djelatnosti redovito naginje k skrajnostima. Zato u ovoj sredini često nalazimo pojedince koji postaju fanatici prve ideje koju su prihvatili.